

Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri-II

Dr. Öğr. Üyesi Engin SARI

7. Hafta Nitel Araştırma: Tasarım,
Yöntem, Teknik, analiz

Nitel Araştırma

- Sosyal bilimlerde nitel araştırma
- Eleştirel yaklaşımlar ve nitel araştırma
- Nicel araştırmalardan farklı birkaç önemli özellik
- Çeşitlilik: paradigma ve yöntem
- Sosyal araştırmaların politik doğasına vurgu:
 - - insan yapısı,
 - - söylemler ve ideolojilerle ilişkili
 - - mali destek, epistemik otorite, iktidar gibi sosyal düzenlemelerle inşa edilir

Nitel Araştırma ve Eleştirel yaklaşımlar:

- Feminizm, postmodernizm, Batı Marksizmi
- Feminizm: geleneksel ataerkil tahakküm yapılarının bilim söylemi içinde de sürdüğü...
- Postmodernizm: 20. yüzyılın ikinci yarısında batı Avrupa'da öncelikle sanat ve estetik alanda ortaya çıkan bir entelektüel bakış açısı, bir düşünce hareketi ve bir "durum" ...
- Akla yönelik derin bir şüphe...
- Modern ayrımlara meydan okuyan bir anlayış
- Modernitenin büyük anlatıları (bilim ve teknolojiye dayalı ilerleme, insanlığın kurtuluşu)

Açıklama mı, Anlama mı?

- Sosyal ve beşeri gerçekliği anlamamanın tek yolu insanların bu gerçekliğe atfettiği anlamı kavramaktır (Bernard, 2002: 23)
- Research Methods in Anthropology

Nitel araştırmaların ortak zellikleri

- 1. Bir “alan” ya da yaşam ortamı ile temas ederek sürdürülür (insanlar, gruplar, topluluklar, örgütler vb).
- 2. Araştırmacının rolü: Özne-nesne ilişkisi değil, müzakereci bir etkileşim
- 3. Bütüncül bir araştırma teknikleri (okuma-görüşme-gözlem) kullanımı
- 4. Yerel aktörlere, araştırılanlara önceden sahip olunan kavrayışları erteleyerek içerden bakmak
- 5. Belirli durumları anlama, açıklama, eyleme geçme ve günlük durumlarını başka biçimlerde yönetebilme yollarını insanlara göstermek
- 6. Sözler zıtlıklar, karşılaştırmalar, modeller oluşturabilecek şekilde zmlenir

Nitel araştırma tasarımı

- Tasarımı yönlendiren dört soru:
- 1. Hangi strateji ile veri toplanacak
- 2. hangi çerçeveyeyle
- 3. kimden
- 4. nasıl

İki nitel araştırma türü

- 1. Örnek olay çalışması
- 2. Etnografik araştırmalar
- Örnek olay: bir olayın uygun gelebilecek herhangi bir yöntemle ayrıntılı bir şekilde incelenmesi
- Örneğin: “otoriter zihniyet ve korku siyaseti: ”
- Siyasal bir araç olarak ‘psikolojik hareket’:
- Çağdaş Türkiye’de Mahremiyetin Dönüşümü:
- Taraftar kimliğinin oluşumu:
- Milliyetçi ideolojinin futbolla ilişkisi

- Örnek olay çalışması tasarlamak için ilkeler:
- 1. Örnek olayın sınırlarının belirlenmesi ve netleştirilmesi
- 2. araştırmamanın genel amaçları ve gerekliliğinin açık olması
- 3. araştırma stratejisi belirlemek: tek örnek olay, çok örnek olay, karşılaştırma
- 4. hangi veriler, kimden, nasıl toplanacak belirlemek
- 5. verilerin nasıl çözümleneceğini göstermek

Etnografya

- “etno”: halk veya topluluk,
- “grafya”: bir şeyin betimlenmesi, bilgisi
- Etnografya: bir kültürü, bir yaşam biçimini, bu kültürü ve yaşam biçimini deneyimleyenlerin bakış açısından betimlemektir. Bir kültürü ya da grubu betimleme sanatı ve bilimidir.
- Etnograf bu betimleme için ne yapar?

Etnografi Nedir

- Uzunca bir süre insanların açıktan ya da gizli bir şekilde günlük yaşamına katılır, izler, dinler, soru sorar ve ilgili diğer verileri toplar.
- Burada temel fikir, insan davranışının, insanların durumlara yükledikleri anlamlara dayandığını, sosyal dünyanın insanların yorumları ve anlamları temelinde inşa edildiği ve yeniden inşa edildiğidir.
- Bu yüzden davranışı anlamak için, insanların davranışına rehberlik eden anlamlara ulaşmalıyız.
- Bu yüzden katılımcı gözlem etnografinin en önemli tekniğidir.
- Örneğin modern toplumlarda medyanın önemini araştırmak...
- Örneğin televizyonun yeri ve önemi
- Alımlama çalışmaları
- Gündelikçi kadınlar
- Gecekondu araştırmaları
- Yoksulluğu araştırmak

Etnografya Temel Özellikler

- 1. kültürel yoruma bağıllık: davranışın simgesel yönlerini anlamak. Grupların kendi anlamlarını açığa çıkarmak (mahkumlar, meczuplar, ilkeller, hastalar, bağınazlar, caniler, teröristler)
- 2. İnsanların gözünde, davranışların, eylemlerin ve olayların taşıdığı anlamlara duyarlılık
- 3. grup veya olayı doğal ortamında incelemek
- 4. önceden yapılandırılmış değil, kendi sürecinde yapılanan, oluşan ve evrilen araştırma tarzı
- 5. sınırlanmış, önceden belirlenmiş değil eklektik veri toplama teknikleri
- 6. veri toplama uzun süreye yayılır ve tekrar eder.